

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою університету
протокол №17 від 26.05.2017 р.
уведено в дію наказом ректора
№ 81/01-06 від 28.05.2017 р.

Із змінами та доповненнями,
затвердженими вченою радою університету
протокол №12 від 20.03.2018 р.
уведено в дію наказом ректора
№ 49/01-06 від 20.03.2018 р.

Із змінами та доповненнями,
затвердженими вченою радою університету
протокол № 13 від 24.04.2019 р.
уведено в дію наказом ректора
№ 16/01-05 від 24.04.2019 р.

Із змінами та доповненнями,
затвердженими вченою радою університету
протокол № 17 від 28.05.2020 р.
уведено в дію наказом ректора
№ 11/01-05 від 28.05.2020 р.

А. М. Солоненко

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

«Екологія»

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий) рівень

Ступінь вищої освіти: доктор філософії

Галузь знань: 10 Природничі науки

Спеціальність 101 Екологія

Мелітополь – 2020

ПЕРЕДМОВА

Склад розробників освітньої програми:

1. Керівник групи, д. біол. н., професор кафедри ботаніки та садово-паркового господарства _____ О.В. Жуков
2. Член групи, д. біол. н., доцент кафедри екології, загальної біології та раціонального природокористування _____ В.О. Кошелєв
3. Член групи, к. біол. н., доцент кафедри екології, загальної біології та раціонального природокористування _____ Н.В. Йоркіна

Члени робочої групи зі складу стейкхолдерів:

1. Черничко. Й.І. – завідувач Азово-Чорноморської орнітологічної станції НАНУ і МОНУ, д. б. н., с. н. с.
2. Демченко В.О. – науковий співробітник приватного підприємства «Центр екологічного управління» (Мелітополь), д.б.н.
3. Умерова А. К. – аспірант ОНП програми «Екологія»
4. Телюк П. М. – аспірант ОНП програми «Екологія»

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Сіохін В.Д. – голова громадської організації екологічного профілю “Лагуна”, к. б. н., доцент
2. Трифанова М. П. – заступник директора з науки природного заповіднику «Дніпровсько-Орільський», к.б.н.
3. Барабоха Н.М. – заступник директора, начальник наукового відділу Приазовського національного природного парку.

Гарант освітньої програми (на момент оновлення)

Жуков Олександр Вікторович, доктор біологічних наук, професор.

Актуалізовано:

ОП введення в дію (рік)	2017 р.			
Дата виходу стандарту та посилання на стандарт	Стандарт відсутній			
Перегляд ОП Дата та номер протоколу засідання Вченої ради університету	№ 12 від 20.03. 2018 р.	№ 13 від 24.04.2019 р.	№ 17 від 28.05.2020 р.	
Підпис гаранта				
ПШБ гаранта ОП				

**Профіль освітньо-наукової програми «Екологія»
(за спеціальністю 101 Екологія)**

1. Загальна характеристика	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, хіміко-біологічний факультет, кафедра екології, загальної біології та раціонального природокористування
Рівень вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Доктор філософії (Philosophiæ doctor (Ph.D.)) доктор філософії у галузі природничих наук спеціальність «Екологія»
Офіційна назва освітньої програми	Екологія
Тип програми	Освітньо-наукова
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, одиничний, загальний обсяг – 240 кредитів ЄКТС, з яких обсяг освітньої складової 43 кредити, термін навчання 4 роки.
Наявність акредитації	
Цикл/рівень	FQ-EHEA – третій цикл, QF-LLL – 8 рівень, HPK – 8 рівень.
Передумови	На навчання для здобуття ступеня доктора філософії зараховуються особи, які здобули другий (магістерський) рівень вищої освіти або рівень «спеціаліст» та успішно склали вступні іспити.
Форма навчання	Денна
Мова викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	4 роки
Інтернет-адреса розміщення освітньої програми	http://www.mdpu.org.ua/
2. Мета освітньої програми	
Підготовка висококваліфікованих науковців за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти в галузі 10 Природничі науки зі спеціальності 101 екологія з врахуванням сучасних тенденцій наукового розвитку, які володіють теоретико-методологічними підходами для вирішення складних наукових проблем, здатні розв'язувати комплексні проблеми екології у процесі проведення дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань, вміють виконувати прикладні дослідження за напрямом екології та охорони природи, інтегрованих до світового науково-інформаційного простору, здатних до здійснення науково-педагогічної діяльності.	

3. Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність)	10 Природничі науки 101 Екологія.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова академічна. Фундаментальні і прикладні наукові дослідження, які спрямовані на створення нових наукових знань та/або методів наукових досліджень, що матимуть практичне застосування у науковій, виробничій та освітній діяльності.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Фокус програми спрямований на виконання досліджень, які дозволяють вирішити складні наукові проблеми та актуальні науково-практичні завдання інноваційного розвитку регіону в умовах глобальних змін клімату, мають комплексний характер, потребують колективної роботи для свого виконання, пов'язані з постійним діалогом з органами державної влади, виробниками, громадськими організаціями.
Особливості програми	Наукові дослідження в галузі природничих наук за спеціальністю «екологія»: динаміка популяцій, угруповань та екосистем, екологічний стан навколишнього середовища, раціональне природокористування. Унікальність програми полягає у спрямуванні на вирішення екологічних проблем Приазов'я України для забезпечення динамічного соціально-економічного розвитку регіону та є передумовою збереження біологічного різноманіття, підтримання екосистемних функцій, що сприятиме покращенню стану урбоекосистем, зростанню продукційного потенціалу агроекосистем та рекреаційної привабливості регіону. <i>Ключові слова:</i> популяції, угруповання, екосистеми, стан довкілля, раціональне природокористування, екологія моря, зміни клімату
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Сфера працевлаштування – органи державної та місцевої влади, науково-виробничі компанії та установи, вищі навчальні заклади, науково-дослідні та природоохоронні установи. Професійні назви робіт: старший викладач, доцент, начальник відділу охорони навколишнього середовища, фахівець з охорони навколишнього середовища.
Подальше навчання	Після успішного захисту дисертації випускник

	програми може брати участь у постдокторських програмах та претендувати на здобуття наукового ступеня доктора наук
--	---

5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Компетентнісний та індивідуальний підходи, науково-дослідна діяльність спрямовані на оволодіння методологією наукової роботи, навичками презентації її результатів українською та іноземною мовами. Проблемно-орієнтоване навчання через дослідження з набуттям загальних та фахових компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних екологічних проблем у галузі природничих наук. Можливість вільного вибору 25 % дисциплін (за обсягом навантаження). Оволодіння методологією наукового пошуку та написання власного дисертаційного дослідження. Дистанційне навчання за допомогою університетського Центру освітніх дистанційних технологій (http://www.dfn.mdp.u.org.ua/)
Оцінювання	Накопичувальна бально-рейтингова система оцінювання знань. Форми проміжного та підсумкового контролю, захист дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії.
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	ІК. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування при здійсненні дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань, оволодіння методологією наукової та науково-педагогічної діяльності, проведення самостійного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності	ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому. ЗК03. Здатність використовувати методи, необхідні для розв'язання значущих проблем. ЗК04. Здатність започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням

	<p>належної академічної доброчесності.</p> <p>ЗК05. Здатність розширення та переоцінки вже існуючих знань.</p> <p>ЗК06. Здатність до критичного аналізу, оцінки і синтезу нових та комплексних ідей.</p> <p>ЗК07. Здатність використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях.</p> <p>ЗК08. Здатність демонструвати значну авторитетність, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічної та професійної доброчесності.</p> <p>ЗК09. Здатність до постійної відданості розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності.</p> <p>ЗК10. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.</p>
<p style="text-align: center;">Фахові компетентності з екології (ФК)</p>	<p>ФК1. Здатність до засвоєння концепцій, теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань у сфері екології, охорони довкілля та оптимізації природокористування.</p> <p>ФК2. Здатність до формування системного наукового світогляду сучасного природознавства, професійної етики та загальнокультурного світогляду.</p> <p>ФК3. Здатність представляти результати власної наукової і науково-технічної діяльності, у тому числі за допомогою наукових публікацій.</p> <p>ФК4. Здатність доносити до слухачів сучасні знання та наукові результати власних досліджень, у тому числі в рамках науково-педагогічної діяльності в галузі природничих наук.</p> <p>ФК5. Здатність до інтелектуальної творчої діяльності, спрямованої на одержання нових знань та (або) пошук шляхів їх застосування в галузі екології, охорони довкілля та оптимізації природокористування.</p> <p>ФК6. Здатність розробляти науково-дослідні та науково-практичні проекти у галузі екології та керувати ними.</p>
<p>7. Програмні результати навчання</p>	
<p>ПР01 Демонструвати глибоке знання передових концептуальних та методологічних основ природничих наук, що дає можливість переосмислювати та поглиблювати науку про навколишнє середовище.</p> <p>ПР02 Демонструвати володіння загальнонауковими концепціями сучасного природознавства.</p> <p>ПР03. Спланувати та реалізувати на практиці оригінальне самостійне наукове</p>	

дослідження, яке характеризується новизною, теоретичною і практичною цінністю та сприяє розв'язанню значущих проблем екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.

ПР04 Формулювати, досліджувати та вирішувати проблеми екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування із застосуванням наукового методу пізнання.

ПР05 Самостійно розробляти інноваційні комплексні наукові проекти в галузі екології, охорони довкілля та оптимізації природокористування.

ПР06 Застосовувати методи математичного і геоінформаційного аналізу та моделювання сучасного стану та прогнозування змін екосистем та їх складових.

ПР07 Самостійно використовувати сучасне обладнання для проведення наукових досліджень у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.

ПР08 Спілкуватися, у тому числі іноземною мовою, в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в галузі екології, охорони довкілля та оптимізації природокористування.

ПР09 Доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, результати власних наукових досліджень, обґрунтування і висновки як в усній так і письмовій формі для різної аудиторії, як на національному так і на міжнародному рівні.

ПР10 Застосовувати сучасні технології (у т. ч. інформаційні) у науковій та науково-педагогічній і еколого-просвітницькій діяльності.

ПР11. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення, виявляти лідерські якості, відповідальність та повну автономність під час реалізації комплексних наукових проектів.

ПР12 Реалізовувати право інтелектуальної власності на результати наукової і науково-технічної діяльності в рамках наукової етики.

8. Ресурсне забезпечення реалізації програм

Кадрове забезпечення	Відповідає вимогам постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187. Навчальний процес у повній мірі забезпечений науково-педагогічними працівниками, які володіють методологією наукової діяльності, мають досвід проведення власних наукових досліджень, науково-педагогічної та управлінської діяльності у закладах вищої освіти та на виробництві, мають ступінь доктора або кандидата наук та вчене звання. Усі працівники, які викладають на програмі «Екологія», постійно підвищують свою кваліфікацію.
Матеріально-технічне забезпечення	Програма забезпечена необхідним обладнанням, устаткуванням, інструментарієм, аудиторним фондом згідно постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187. Освітньо-наукова програма забезпечена науково-дослідними лабораторіями з

	сучасним обладнанням і приладами. Наукова база досліджень представлена НДІ «Біорізноманіття», Азово-Чорноморською орнітологічною станцією НАНУ і МОНУ, міжвідомчою лабораторією екосистем басейну Азовського моря, Степанівською навчально-науковою базою, екологічним стаціонаром на півострові Бірючий, Агробіологічним комплексом університету.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Комп'ютерні класи, навчально-методичні комплекси, підручники та дидактичні матеріали згідно постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187. Здобувачі наукового ступеня мають безкоштовний доступ до інформаційних ресурсів баз періодики SCOPUS, Web of Science, ScienceDirect. Освітні компоненти забезпечені електронними курсами освітніх компонентів. Перевірка на плагіат проводиться засобами кафедри.
9. Академічна мобільність	
(регламентується Постановою КМУ №579 «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність» від 12 серпня 2015 року)	
Національна кредитна мобільність	Підтримується в рамках угод з іншими закладами вищої освіти України.
Міжнародна кредитна мобільність	В межах міжнародної співпраці з зарубіжними партнерами
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних здобувачів вищої освіти здійснюватиметься на умовах контракту у відповідності до ліцензійного обсягу

ВИМОГИ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Система внутрішнього забезпечення якості освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького базується на основі вимог Закону України «Про вищу освіту», «Про освіту» та Стандартів і рекомендацій забезпечення якості у європейському просторі вищої освіти (ESG 2015).

Система внутрішнього забезпечення якості (якості освітньої діяльності та якості вищої освіти) в університеті згідно законодавства передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;

- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату.

Нормативна база системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- Положення про організацію освітнього процесу в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.
- Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.
- Положення про освітню програму підготовки здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.
- Положення про гарантів освітніх програм у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.
- Положення про Центр експертизи та моніторингу якості освітнього процесу Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.
- Положення про комісію Вченої ради Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького з експертизи якості освітніх програм спеціальностей.
- Положення про науково-методичну раду Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.
- Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.
- Положення про вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.
- Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана.
- Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.

- Положення про ректорський контроль якості підготовки здобувачів вищої освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.
- Положення про запобігання академічного плагіату в освітній діяльності Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.
- Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної (атестаційної) комісії в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.
- Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.
- Положення про організацію та проведення вхідного контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.
- Положення про участь здобувачів вищої освіти у забезпеченні якості вищої освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.
- Положення про студентське самоврядування Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.
- Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників Мелітопольського державного педагогічного університету.
- Положення про рейтингове оцінювання результативності професійної діяльності та професійної активності науково-педагогічних працівників Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.
- Положення про рейтингову комісію з питань оцінювання результативності професійної діяльності та професійної активності науково-педагогічних працівників Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.
- Положення про визнання іноземних документів про освіту у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.

Система внутрішнього забезпечення якості в університеті реалізується через діяльність Центру експертизи та моніторингу якості освітнього процесу, Комісії Вченої ради з експертизи якості освітніх програм спеціальностей, Науково-методичної ради, Комісії з питань наукової етики та запобігання плагіату в освітній діяльності, Комісії Вченої ради з розвитку іншомовної освіти, Центру освітніх дистанційних технологій, Центру соціологічних досліджень у співпраці із навчальним відділом, іншими структурними підрозділами Університету, органами студентського самоврядування, Асоціацією випускників Університету на принципах прозорості та відкритості до різноманітних ініціатив всіх груп стейкхолдерів.

2. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

2.1.Перелік компонент ОП (освітня компонента)

Шифр за ОП	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1. ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ			
ОК-01	Філософія сучасного світу	4	екзамен
ОК-02	Іноземна мова у науковому спілкуванні	6	екзамен
ОК-03	Методика наукового аналізу та розробки дисертаційного проекту	3	залік
ОК-04	Сучасні інформаційно-комунікаційні технології в науковій, науково-педагогічній та професійній діяльності (за фаховим спрямуванням)	3	залік
ОК-05	Сучасні проблеми екології	4	залік
ОК-06	Стратегії охорони довкілля та оптимізації природокористування	4	залік
ОК-07	Геоінформаційний аналіз та моделювання екосистем	4	екзамен
ОК-08	Виробнича (педагогічна) практика	3	екзамен
	Усього за обов'язковою частиною	31	
2. ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ			
ВК	Здобувач обирає дисципліни на 12 кредитів	12	залік
ВК-01	Психологія розвитку особистості в культурно-освітньому просторі	4	залік
ВК-02	Екологічні концепції	4	залік
ВК-03	Екологія моря	4	залік
ВК-04	Екологія тварин	4	залік
ВК-05	Наукові проекти в галузі екології, охорони довкілля та оптимізації природокористування	4	залік
ВК-06	Спеціальні розділи заповідної справи	4	залік
ВК-07	Академічне письмо англійською мовою для аспірантів	4	залік
ВК-08	Управління науковими проектами	4	залік
ВК-09	Вища освіта та європейський освітній простір	4	залік
ВК-10	Сучасні напрями ресурсо- та енергозбереження	4	залік
ВК-11	Спеціальні розділи екологічних аспектів природокористування	4	залік
ВК-12	Право інтелектуальної власності на результати наукової і науково-технічної діяльності в рамках наукової етики	4	залік
ВК-13	Прикладна екологія	4	залік
ВК-14	Дисципліна з іншого рівня ОП 101 Екологія або іншої ОП	4	залік
ВК-14	Дисципліна в іншому закладі вищої освіти за умов реалізації студентом права на академічну мобільність	4	залік
	Усього за вибірковою частиною	12	
	Разом за освітньою складовою	43	
	Науково-дослідна робота	197	
	Загальна кількість	240	

Навчальні дисципліни вільного вибору здобувача (ВК). Аспірант обирає дисципліни з переліку дисциплін згідно навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти третього освітньо-наукового рівня на здобуття наукового ступеня доктор філософії, галузі знань 10 Природничі науки за спеціальністю 101 Екологія, що викладаються фахівцями різних кафедр факультетів Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. Загальна кількість кредитів – 12. Форма звітності – залік.

2.2. Наукова складова освітньо-наукової програми

В умовах наявності критичної маси дослідників, які спільно працюють в одному руслі наукового пошуку, наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення аспірантом власного наукового дослідження під керівництвом наукового керівника (або керівників) та оформлення його результатів у вигляді дисертації. Дисертація на здобуття ступеня доктор філософії є самостійним дослідженням, що пропонує розв'язання актуального науково-прикладного завдання за спеціальністю 101 «Екологія», результати якого характеризуються науковою новизною та практичною цінністю і оприлюднені у наукових публікаціях.

Наукова складова освітньо-наукової програми:

– оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є складовою ОНП;

– включає звітність про публікації наукових статей, виступи на наукових конференціях, наукових семінарах, круглих столах, симпозіумах.

Тематика наукових досліджень за спеціальністю 101 Екологія відповідає фокусу програми та формується з урахуванням особистих наукових інтересів здобувача.

3. ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Форма атестації освітньої складової – виконання здобувачем навчального плану освітньо-наукової програми у повному обсязі.

Форма атестації наукової складової – публічний захист дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

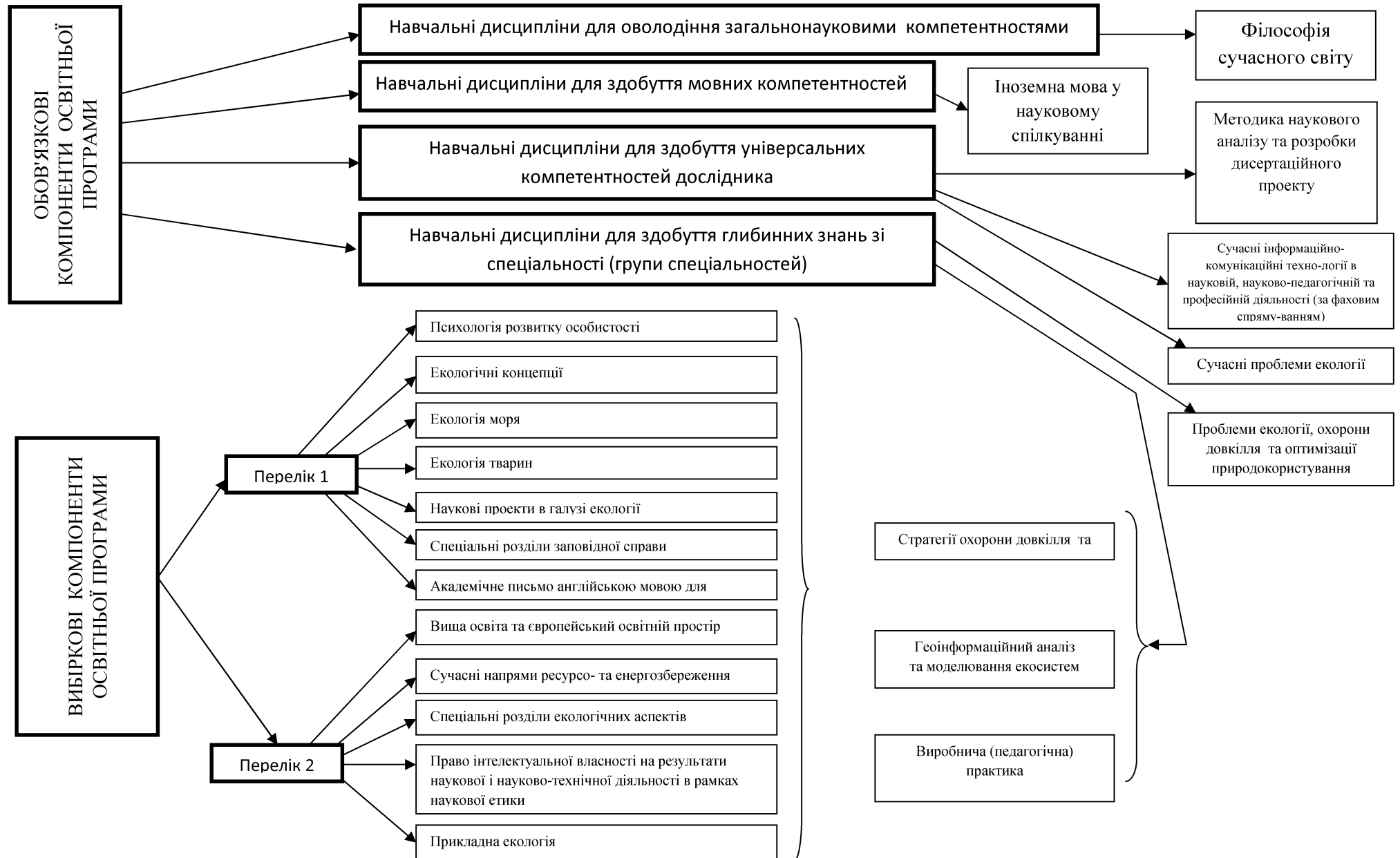
3.1. Вимоги до кваліфікаційної роботи

Дисертація на здобуття наукового ступеню доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання теоретичних та/або практичних актуальних екологічних проблем, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань у сфері сучасної екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування і характеризується науковою новизною, теоретичним та практичним значенням.

Основні результати дисертаційної роботи мають бути апробовані, опубліковані відповідно до вимог, діючих на час захисту дисертацій, а також перевірені на академічний плагіат.

Дисертаційна робота мають бути розміщена на сайті закладу вищої освіти (наукової установи).

Структурно-логічна схема освітньої програми 101 Екологія

3.2. Вимоги до публічного захисту кваліфікаційної роботи

Вимоги щодо процедури та особливих умов проведення публічного захисту визначаються Кабінетом Міністрів України. Нормативною формою підсумкової атестації є прилюдний захист результатів науково-дослідної роботи, які представлені у вигляді дисертації. Він дозволяє встановити відповідність рівня науково-дослідницької підготовки аспіранта та вимог, що висувуються до доктора філософії в галузі знань 10 Природничі науки за спеціальністю 101 Екологія.

Підготовка та прилюдний захист дисертації доктора філософії в галузі 10 Природничі науки, 101 - Екологія має відповідати вимогам нормативних документів Міністерства освіти і науки України та постанови Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 року за № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах).

На дисертаційну роботу доктора філософії в галузі знань 10 Природничі науки за спеціальністю 101 Екологія покладається основна дослідницька і фахова кваліфікаційна функція, яка виражається у здатності пошукувача ступеня доктора філософії розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики. Вона являє собою результат самостійної наукової роботи аспіранта та має статус інтелектуального продукту на правах рукопису.

Аспіранту, який повністю виконав ОНП підготовки докторів філософії в аспірантурі Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького за спеціальністю 101 Екологія, присуджується науковий ступень доктор філософії за спеціальністю 101 Екологія з врученням диплома встановленого зразка.

**4. МАТРИЦЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
СКЛАДОВИХ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
КОМПОНЕНТАМИ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ
ВІДПОВІДНО ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ РАМКИ КВАЛІФІКАЦІЙ**

Вимоги НРК	ОК-01	ОК-02	ОК-03	ОК-04	ОК-05	ОК-06	ОК-07	ОК-08
Знання: концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності	+		+			+		+
спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики			+	+	+	+		+
започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності			+		+	+	+	+
критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей	+		+			+		+
вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому	+	+	+	+	+	+		+
використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях		+	+					+
демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності		+	+	+	+			+
здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення	+	+	+	+				+

**5. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ
ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КОМПОНЕНТАМ
ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ**

	ОК-01	ОК-02	ОК-03	ОК-04	ОК-05	ОК-06	ОК-07	ОК-08
ПР 01	+				+	+	+	
ПР 02	+				+	+	+	
ПР 03			+					
ПР 04	+			+		+	+	
ПР 05			+					
ПР 06							+	
ПР 07					+			
ПР 08		+						+
ПР 09		+		+				+
ПР 10				+				+
ПР 11		+						
ПР 12			+					